

11. oktober 2024

Til:

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Sendt pr. mail til uim@uim.dk og shn@uim.dk

Røde Kors' høringsvar til høring over udkast til forslag til lov om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven, integrationsloven og lov om kompensation til naboer omkring Udrejsecenter Kærshovedgård (Afskaffelse af opholdstilladelse som udsendelsehindret og ændring af reglerne om kompensation til naboer omkring Udrejsecenter Kærshovedgård), j.nr. 2024-5642

Røde Kors takker for muligheden for at afgive høringsvar til høring over forslag om ændring af udlændingeloven. Det foreslås at fjerne udlændingelovens § 9 c, stk. 2, der giver mulighed for opholdstilladelse til udsendelsehindrede asylansøgere opholdstilladelse i de situationer, hvor udsendelse ikke har været mulig i 18 måneder og hvor udsendelse anses for at være udsigtsløst.

Efter Røde Kors' opfattelse, er det en forkert vej at gå. Det har i en årrække været vores holdning, at anvendelsen af bestemmelsen burde udvides. Den opfattelse bygger vi på, at vi fra vores mangeårige rolle som operatør af asylcentre ved, at lang opholdstid i asylcentersystemet har en alvorlig negativ indvirkning på asylansøgere mentale sundhed og trivsel. Det er dokumenteret, at lang opholdstid på asylcentre, uden mulighed for en afklaring om fremtiden, kan føre til alvorlige psykiske problemer, såsom depression, angst og posttraumatisk stress.

Røde Kors' undersøgelser af børn og unge på Center Sjælsmark og Center Avnstrup fra henholdsvis 2018 og 2023 viser, at børn og unge er særligt sårbare over for de negative konsekvenser af længerevarende ophold. I undersøgelsen af børnene på Center Avnstrup, viste den psykologiske screening af børnene, at 48 procent havde symptomer på store vanskeligheder i forhold til følelser, opmærksomhed og hyperaktivitet og 40 procent havde symptomer på markante adfærdsvanskeligheder.

For de voksne betyder manglen på adgang til meningsfulde og strukturerede aktiviteter, at følelsen af isolation og manglende indflydelse på eget liv forværres. Kravene om dokumentation af tilstedeværelse, der er en konsekvens af hjemrejseloven, gør hverdagen endnu sværere.

Det er et krav i anvendelsen af § 9 c, stk. 2, at de mennesker, det handler om, skal have medvirket kontinuerligt til deres udsendelse i minimum 18 måneder. Det betyder, at både asylansøgerne og myndighederne i en lang periode har gjort alt, hvad de kan, for at få udsendelsen til at finde sted uden at det har været muligt. Vi har i Røde Kors set eksempler på, at bestemmelsen har givet opholdstilladelse til iranske kurdere, der er født og opvokset i Al Tash lejren i Irak og som hverken anerkendes af de iranske eller irakiske myndigheder, og derfor reelt ikke har noget sted at udrejse til. For mennesker i sådan en situation, er § 9c, stk. 2 den eneste mulighed for at sikre deres fremtid.

Ministeriet nævner i forslaget generelle bemærkninger, at man er klar over, at den foreslåede ophævelse af § 9 c, stk. 2 potentielt kan få den betydning, at nogle afviste asylansøgere kommer til at være i udsendelsesposition resten af deres liv. Det finder Røde Kors ud fra et humanitært perspektiv særdeles problematisk, særligt henset til, at der er tale om en mindre gruppe af mennesker, der dokumenteret har gjort alt, hvad de er blevet bedt om for at få deres udrejse muliggjort.

Røde Kors mener, at den foreslåede retstilstand, der bevidst lader mennesker opholde sig under vilkår, der er bevist skadelige, bør erstattes af en model, hvor muligheden for at få opholdstilladelse som udsendeshindret opretholdes. Derudover bør indsatsen for at identificere de afviste asylansøgere, der medvirker og dermed er i målgruppen styrkes. Dette kan med fordel suppleres med en forenkling af den nuværende procedure for at træffe afgørelser i sagerne, hvorved det administrative ressourceforbrug kan lattes, sådan som regeringen ønsker det.

Alternativt mener vi, at den praktiske anvendelse af udlændingelovens § 9 c, stk. 1, om ganske særlige grunde eller udlændingelovens § 9 b om humanitært ophold bør udvides til også at kunne rumme de mennesker, som ellers er i risiko for at få et årelangt eller måske endda et liv i udsendelsesposition.

Røde Kors stiller sig til rådighed for yderligere information og dialog om ovenstående bemærkninger.

Med venlig hilsen

Anders Ladekarl
Generalsekretær